

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๖๗๔๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐

๖๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๑๕๔ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว ๑๙๗๗

ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แจ้งขอความร่วมมือโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๕ มกราคม – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นเวลา ๑ เดือน รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมปศุสัตว์ว่า ได้กำหนดให้ดำเนินโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๕ กรกฎาคม – ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถาม ลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจดทำข้อมูลดังกล่าว

๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยว่าจะเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่ามีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรับสถานการณ์ การระบาดของโรคไข้หวัดนก

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตร์โกวิท)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๐๖๖

ผู้ประสานงาน นางสาวสุพรรณนิภา เยื่อยไย โทร. ๐๘๑ - ๑๗๔๗๗๗

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ประจำปี 2561

1. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมา มีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่สามารถติดต่อไปยังคนและทำให้เสียชีวิตได้ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า 9 ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทยเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ต้นปี 2561 ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกโดยองค์การสุขภาพสัตว์โลก (OIE) พบจุดเกิดโรคที่เป็นเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (Highly pathogenic avian influenza, HPAI) ไปแล้วจำนวน 253 จุด (ปี 2560 ทั้งปี จำนวน 2,340 จุด) และชนิดความรุนแรงต่ำ (Low pathogenic avian influenza, LPAI) จำนวน 38 จุด (ปี 2560 ทั้งปี จำนวน 69 จุด)

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคในประเทศไทย กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทยขึ้น ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้สามารถค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้อได้อย่างรวดเร็ว ทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรงสูง (HPAI) และชนิดความรุนแรงต่ำ (LPAI) ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันท่วงที สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพที่ได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังนำมาใช้ในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกได้ทราบถึงสภาพแวดล้อมภายในฟาร์มของตนเอง
- 2.2 เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกได้เตรียมพร้อมรับมือหากเกิดเหตุฉุกเฉินในการระบาดของโรคไข้หวัดนกขึ้นภายในฟาร์มของตนเอง

3. ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิตของโครงการ

ลำดับ	ผลผลิตของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ
1	ผลการตรวจโรคไข้หวัดนกจากการเก็บตัวอย่างในสถานที่เลี้ยงและ สถานที่จำหน่ายสัตว์ปีก	1	รายงาน

ตัวชี้วัดของโครงการ

ลำดับ	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ
1	เชิงปริมาณ: จำนวนตัวอย่างสัตว์ปีกที่เก็บจากสถานที่เลี้ยงและ สถานที่จำหน่ายสัตว์ปีก	cloacal swab	9,008
		oropharyngeal swab	4,042
		serum	12,600
		environmental swab	1,940
		ตัวอย่างน้ำกิน	96
2	เชิงคุณภาพ: สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกที่กระจายอยู่ในสัตว์ปีกของประเทศไทย ในปัจจุบัน	ชนิดของสายพันธุ์เชื้อไวรัสไข้หวัดนก	-

4. วิธีดำเนินการ

4.1 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ :

4.1.1 เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/เจ้าพนักงานสัตวบาล/พนักงานราชการกิจกรรมการป้องกันแก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก/เจ้าหน้าที่จ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์ (ปศุสัตว์ ตำบล)/ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/บุคลากรจ้างเหมางานด้านการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคในสัตว์ปีก/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา 30 วันที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะสงสัยโรคไข้หวัดนกให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

4.1.2 สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคไข้หวัดนกให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

1) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน 2-5 ตัว ใส่ถุงพลาสติก 2 ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งตรวจให้เร็วที่สุด หรือภายใน 24 ชม. ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาคเพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

2) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.1 ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

4.1.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ รก.1 ลงในระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก (<http://164.115.129.54/dcontrol/site/>)

4.1.4 ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฟูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่ามีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

4.1.5 สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาคดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยว่าการป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

4.1.6 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการ ตามข้อ 4.1.5 และผลการสอบสวนโรคลงในระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก (<http://164.115.129.54/dcontrol/site/>)

4.1.7 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ในระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก (<http://164.115.129.54/dcontrol/site/index.php>?) ด้วย

* ในกรณีที่ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกไม่สามารถเข้าใช้งานได้ให้รายงานนายจ้างอีเมล์ birdflu@dld.go.th

4.2 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Backyard poultry)

เป้าหมาย :

1) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาดจากข้อมูลรายงานสัตว์ปีกป่วย/ตายประจำปี 2561 (มกราคม-มิถุนายน)

2) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใกล้พื้นที่ตำบลที่มีแหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ตำบลที่มีนกอพยพจำนวนมาก ในรัศมี 5 กิโลเมตร รอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่ที่มีนกอพยพจำนวนมาก ตามพื้นที่ที่กำหนด

3) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศไทยเพื่อนบ้านและภัยในรัศมี 5 กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศไทยเพื่อนบ้าน และภัยในรัศมี 5 กิโลเมตรรอบพื้นที่ที่กำหนด

การดำเนินการ

4.2.1 ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาดโดยการสุ่ม ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้านที่มีสัตว์ปีกป่วยหรือตายผิดปกติ พื้นที่ตำบลที่มีนกอพยพจำนวนมาก พื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศไทยเพื่อนบ้านและภัยในรัศมี 5 กิโลเมตรรอบ พื้นที่ตำบลที่มีแหล่งทำรังวางไข่ของนก

4.2.2 การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน 4 ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ 4.2.1

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใกล้พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ตำบลมีนกอพยพจำนวนมากในรัศมี 5 กิโลเมตร รอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่ตำบลมีนกอพยพจำนวนมาก จำนวน 4 ครัวเรือน ในตำบลที่กำหนด ตามข้อ 4.2.1

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศไทยเพื่อนบ้านและภัยในรัศมี 5 กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศไทยเพื่อนบ้าน จำนวน 4 ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ 4.2.1

4.2.3 การเก็บตัวอย่าง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกจำนวน 5 ตัว (1 หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ 4 ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ 5 ตัวให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามเอกสารแนบ 5 โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เฉพาะกิจ ให้ชัดเจนทุกราย เกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.3 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในเป็ดໄล่ทุ่ง (Free-grazing duck)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเป็ดໄล่ทุ่ง ตามที่กำหนด
การดำเนินงาน

4.3.1 สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนผู้ป่วยเปิดที่เก็บตัวอย่าง

4.3.2 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มผู้ป่วยเปิดໄล่ทุ่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนผู้ป่วยและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ 4.3.1

4.3.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ผู้ละ 60 ตัว (เปิด 5 ตัว/1 หลอดตัวอย่าง รวมเป็น 12 หลอดตัวอย่างต่อผู้) และ serum สุ่มเก็บผู้ละ 30 ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเป็ดตัวเดียวกัน) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการโดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เอกพากิจ ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรรูปแบบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.4 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต จส.2 (Certified slaughterhouse)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่างโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต จส. 2

การดำเนินงาน

4.4.1 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกโดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี cloacal swab จำนวน 4 หลอดตัวอย่าง/โรงฆ่า (สัตว์ปีก 5 ตัว/1 หลอดตัวอย่าง) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามแบบวิธีการเก็บและส่งตัวอย่าง โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เอกพากิจ ให้ชัดเจนทุกรายละเอียดและแนบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.5 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด) (Live bird market)

เป้าหมาย: สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค ดังนี้

- 1) กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต
- 2) ภาชนะที่ใช้บรรจุของเสียจากกระบวนการฆ่าสัตว์ (เข็น ลำไส้ ขนสัตว์ปีก เป็นต้น)
- 3) ผ้าเช็ดโต๊ะที่เปียกชื้น
- 4) โต๊ะวางชาต ตระกร้าหรือภาชนะที่ใช้ใส่ขันส่วนใหญ่ที่ชำแหละแล้ว

การดำเนินงาน

4.5.1 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน 6 ร้านต่อตลาด (หากไม่มีถึง 6 ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ 10 ตัว (สัตว์ปีก 5 ตัว/1 หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น 60 ตัว ต่อ 1 ตลาด (12 หลอดตัวอย่าง/1 ตลาด) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึ่ง อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ

4.5.2 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน 6 ร้านต่อตลาด (หากไม่มีถึง 6 ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environmental swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ 12 ก้านสำลี (3 ก้านสำลี/1 หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น 72 ก้านสำลี ต่อ 1 ตลาด (24 หลอดตัวอย่าง/1 ตลาด) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก จำนวน 1 ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ

4.6 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในตลาดค้าสัตว์ปีกสายงาม (Pet bird market)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ในตลาดค้าสัตว์ปีกสายงาม ดังนี้

- 1) กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริโภคกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต
- 2) ผ้าเช็ดโต๊ะ โต๊ะ ตระกร้าหรือภาชนะที่ใส่สัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก

การดำเนินงาน

4.6.1 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสายงาม จำนวน 6 ร้านต่อตลาด (หากไม่มีถึง 6 ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ 10 ตัว (สัตว์ปีก 5 ตัว/1 หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น 60 ตัว ต่อ 1 ตลาด (12 หลอดตัวอย่าง/1 ตลาด) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เอกพากิจ ให้ชัดเจนทุกรายร้านค้าแบบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.6.2 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสายงาม จำนวน 6 ร้านต่อตลาด (หากไม่มีถึง 6 ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environmental swab (ตัวอย่าง สิ่งแวดล้อม) ร้านละ 12 ก้านสำลี (3 ก้านสำลี/1 หลอดตัวอย่าง) จำนวนรวมทั้งสิ้น 72 ก้านสำลี ต่อ 1 ตลาด (24 หลอดตัวอย่าง/1 ตลาด) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก จำนวน 1 ตัวอย่างต่อ ตลาดค้าสัตว์ปีก โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เอกพากิจ ให้ชัดเจนทุกรายร้านค้าแบบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.7 การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในไก่ไข่ ภายในโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ (Layer chicken in school of Royal Initiative Affairs and Special Activities)

เป้าหมาย : พื้นที่เลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ

การดำเนินงาน

4.7.1 ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากไก่ไข่ โดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี oropharyngeal swab จำนวน 4 หลอดตัวอย่าง/โรงเรียน (ไก่ไข่ 5 ตัว/1 หลอดตัวอย่าง) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.1 เอกพากิจ ให้ชัดเจนทุกรายโรงเรียนในโครงการฯแบบไปพร้อมกับใบสั่งตัวอย่าง

4.8 การตรวจนิจฉัยและรายงานผล

4.8.1 การตรวจนิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

- 1) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย
- 2) ตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

4.8.2 การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

- 1) รายงานผลการตรวจนิจฉัยแยกโรคให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- 2) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง ให้สำนักควบคุม ป้องกันและปราบปรามสัตว์ตามแบบฟอร์ม ตก.2 เอกพากิจ และแบบฟอร์ม ภร.2 ในรูปแบบไฟล์ Excel ทาง E-mail: ibird2@dld.go.th

4.8.3 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

- 1) ให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานในท้องที่เป็นไฟล์ข้อมูลอิเลคทรอนิกส์ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตามแบบรายงาน X-ray 1
- 2) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ โดยดำเนินการสรุปข้อมูลลงในแบบรายงาน X-ray 1 และส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต
- 3) ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยดำเนินการสรุปข้อมูลลงในแบบรายงาน X-ray 1 และส่งข้อมูลมายัง E-mail: birdflu@dld.go.th ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
- 4) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลจำนวนการเก็บตัวอย่างลงในระบบ e-Operation

* กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคระบาดสัตว์ปีก ตาม พrn.โรคระบาดสัตว์ 2558 ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

** เอกสารแนบโครงการฯ สามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรค ไข้หวัดนก “หน้าแรก > หัวข้อ หนังสือเวียนกลุ่มควบคุมป้องกันโรคสัตว์ปีก > โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก เชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ประจำปี 2561” URL: <http://164.115.129.54/dcontrol/site/>

*** ในกรณีที่ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกไม่สามารถเข้าใช้งานได้ ให้รายงานมายัง อีเมล์ birdflu@dld.go.th

การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 8 มกราคม - 9 กุมภาพันธ์ 2561

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 9 กรกฎาคม - 10 สิงหาคม 2561

6. งบประมาณ

แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตภาคปศุสัตว์ กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพสัตว์ งานควบคุมแก้ไขโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้โอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

7. ประโยชน์ที่คาดว่าได้รับ

- 7.1 ทราบสภาพโรคไข้หวัดนกปัจจุบันในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทยที่มีการเลี้ยงสัตว์ปีก
- 7.2 ข้อมูลผลการตรวจโรคไข้หวัดนกสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนก และใช้ในการวางแผนควบคุมโรคในกรณีเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกต่อไป
- 7.3 ผู้บริโภคสัตว์ปีกและผู้เลี้ยงสัตว์ปีกภายในประเทศสามารถมั่นใจในกระบวนการผลิต การเลี้ยง และการซื้อขายสัตว์ปีกของประเทศไทยได้ว่าปลอดโรคไข้หวัดนกในสถานการณ์ปัจจุบัน

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

8.1 หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย

8.1.1 สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

8.1.2 สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

8.1.3 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง 7 แห่ง

8.1.4 ปศุสัตว์เขต 1-9

8.1.5 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

8.2 หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

8.2.1 หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

8.2.2 หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข

8.2.3 หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย

8.2.4 หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๑๔๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชดำเนิน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว ๑๔
ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์กันหารือไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง อย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด กรมปศุสัตว์ได้กำหนดให้ดำเนินโครงการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๕ มกราคม - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นเวลา ๑ เดือน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก เชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือจังหวัด แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถาม ลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว

๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในผู้งะและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่ามีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรับสถานการณ์ การระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันทร์โกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๐๖๖

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๑๗๗๙๕

กรมปศุสัตว์	เอกสารที่
๓๔๘๓๐	เลขที่
วันที่ ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๔	เวลา
ถนนพญาไท กทม.๑๐๔๐๐	

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง อย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้ดำเนินการครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ไปแล้ว ระหว่างวันที่ ๕ มกราคม – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ นั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด กรมปศุสัตว์กำหนดให้ดำเนินโครงการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๕ กรกฎาคม – ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยรายละเอียดในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การค้นหาโรคระบาดสัตว์ปีก และเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการจากพื้นที่เสี่ยงต่างๆ วัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ทราบถึงสภาพโรคไข้หวัดนกในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมรับมือหากเกิดเหตุฉุกเฉินในการระบาดของโรคระบาดสัตว์ปีก รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไปด้วย ขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(1)

สสส.	เลขรับ
๒๒๗๒	
วันที่ ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๔	เวลา

(นายชัยพร กิตติพงษ์สิงหา)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมปศุสัตว์

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น	เลขรับ
๘๖๔๖	
วันที่ ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๔	เวลา

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๖๗

ไพรชนีร์ย์อิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th